

Jaarverslag 2018 – concept 4

Stichting 't Oude Kinderboek

Markt 3, 7241 AA Lochem
bestuur@stichtingtoudekinderboek.nl
www.stichtingtoudekinderboek.nl
KvK-nummer 08130168

1. Inleiding

De eerste 9 maanden van 2018 hebben vooral in het teken gestaan van de verhuizing naar Lochem. Eind 2017 werd duidelijk dat die verhuizing goede kansen bood voor zonnige toekomst, vóór 1 juli 2018 moest de ruimte in de Bibliotheek Deventer verlaten zijn. Ook was duidelijk geworden dat de financiële basis van StOK versterkt moest worden, wilde de verhuizing betaald kunnen worden maar vooral... wilde StOK meer toekomstgericht worden. De nieuwe geformuleerde beleidsvisie, het oude kinderboek als cultureel erfgoed ontsluiten o.a. in een museale context, vraagt een andere inzet van medewerkers en bestuur. Maar vraagt ook om meer financiële mogelijkheden voor opleiding, onderzoek en presentatie.

In 2018 is dus heel veel werk verzet met een mooi resultaat; in *Het Stadshuus* in Lochem is de boekencollectie ondergebracht in mooie ruimten, het team van vrijwilligers en bestuursleden is versterkt en door toezeggingen van fondsen en de Provincie Gelderland kan het opgestelde projectplan Museale Ontwikkeling uitgevoerd worden.

Dit verslag geeft een beeld van de inspanningen van StOK het afgelopen jaar en een vooruitblik op de toekomst van StOK.

Lochem, april 2019
Bestuur StOK

2. De verhuizing

Vanaf begin 2018 zijn de uitleenactiviteiten stop gezet en is een plan opgesteld om 25.000 boeken, meer dan 1000 dozen zo veel mogelijk in eigen beheer te verhuizen. Onderzocht moest worden welk meubilair (m.n. boekenkasten) mee kon, wat van de Bibliotheek Deventer overgenomen kon worden en hoe de logistiek zo in elkaar moest steken, dat in Lochem de StOK-bibliotheek weer snel opgebouwd kon worden.

Dankzij de enorme inzet van veel vrijwilligers en bestuurders is het allemaal gelukt. Eenmaal is via NLdoet een beroep gedaan op vrijwilligers en één maal op de Lochemse padvinderij. Uiteindelijk is voor een deel van de zware meubels een professionele verhuizer ingehuurd. Ook moesten er meer boekenkasten worden aangeschaft dan voorzien omdat een toezegging van de BD niet door kon gaan en we meer ruimten beschikbaar kregen in Lochem. Toch is de totale verhuizing en eerste inrichting gebeurd binnen de opgestelde begroting. Op de openingsdag 22 september waren bezoekers dan ook blij verrast hoe mooi het er allemaal uitziet.

3. Werken aan de toekomst

Nu er met het zicht op nieuwe huisvesting weer een toekomstperspectief voor StOK was is er ook in 2018 hard gewerkt aan het verbreden van de beleidsvisie en het versterken van de financiële basis.

Bijstellen beleidsvisie

In de nieuw geformuleerde beleidsvisie wordt verwoord dat StOK zich sterk zal maken voor het behoud, het beheer en de toegankelijkheid van collecties kinder- en jeugdboeken als integraal onderdeel van ons cultureel erfgoed. De daarbij horende ambities kunnen alleen waar gemaakt worden door samenwerking met partners. Daarom is StOK sinds 2018 lid van de *Coöperatie Erfgoed Gelderland* en zoekt zij samenwerking met lokale, regionale en landelijke instellingen die een bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling van StOK. Lokaal zijn eerste contacten gelegd met o.a. *Muzehof* (cultureel educatieve instelling) en het *Historisch Genootschap Lochem*. Landelijk zijn de contacten met de SGJK versterkt.

Versterken financiële basis

Toen duidelijk was dat er weer toekomst voor StOK was, is om te beginnen het eigen (sluimerende) bestand van vrienden (voorheen donateurs) van StOK weer aangeschreven. Verder zijn er aanvragen ingediend bij *Fonds 1819*, *Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland*, *VSBFonds*, *BankGiro Loterij Fonds* en bij de Provincie Gelderland. Verkennende gesprekken zijn gevoerd met de gemeente Lochem en de lokale Rabo-bank. Onderzoek is gedaan naar mogelijk lokale fondsen. Eind 2018 was duidelijk dat er voldoende financiële basis is om het ontwikkelde projectplan uit te voeren: er is €30.000 toegekend.

Projectplan Museale ontwikkeling StOK

De ambitie om uiteindelijk een museale functie te kunnen uitvoeren zal in etappes waargemaakt moeten worden. In 2018 is daartoe een projectplan opgesteld dat ook als onderbouwing heeft gediend voor de aanvragen bij de diverse fondsen en de Provincie. Het projectplan onderscheidt 3 fasen:

Fase A: de vestiging in Lochem; verhuizen en opnieuw inrichten; zoeken van nieuwe medewerkers en bestuursleden, teamvorming; verkennend onderzoek naar mogelijkheden.
Fase B: versterken van de deskundigheid van medewerkers en bestuursleden; versterken fysiek, inhoudelijk en administratief beheer van de collectie; eerste invulling van museale presentaties.

Fase C: implementatie.

Eind oktober 2018 is fase A afgerond en is een begin gemaakt met fase B (zie verder hoofdstuk 4 en 5 van dit verslag). Fase C zal in de tweede helft van 2019 verder worden uitgewerkt.

Afspraken Bibliotheek Deventer en Het Stadshuus

Met twee cruciale samenwerkingspartners zijn formele overeenkomsten gesloten.

Met de *Bibliotheek Deventer* (BD) is afgesproken dat de StOK-collectie nog tot september 2021 onderdeel zal uitmaken van de Wise-catalogus onder de vleugels van de BD en dat in die periode nog 2400 nieuwe titels kunnen worden ingevoerd in het systeem. Afspraken zijn contractueel vast gelegd. Verondersteld wordt dat over 3 jaar het bibliothecaire registratiesysteem landelijk is gelijkgetrokken en er dan weer nieuwe mogelijkheden zijn. De landelijke uitleenfunctie kan daarom gehandhaafd worden, StOK heeft hierover ook met Rijnbrink afspraken gemaakt.

Met *Het Stadshuus* is afgesproken dat StOK kan beschikken over de kluis en de voorliggende ruimte in de parterre van het gebouw. StOK mag de ruimte om niet gebruiken op voorwaarde dat StOK de inspanningsverplichting heeft mede voor "reuring" in het gebouw te zorgen, activiteiten te organiseren en daar waar mogelijk het functioneren van *Het Stadshuus* mede te ondersteunen. Een en ander is vastgelegd in een huurcontract en StOK is lid geworden van de *Vereniging Het Stadshuus*.

4. Bestuur en medewerkers

Begin 2018 is een begin gemaakt met de werving van nieuwe medewerkers in Lochem. Een eerste artikel in de plaatselijke huis-aan-huis krant en de aankondigingen via de vrijwilligerscentrale leverden al snel een flink aantal aanmeldingen op. Met nieuwe kandidaten zijn gesprekken gevoerd, wensen geïnventariseerd. Een deel van de nieuwe medewerkers heeft al geholpen met de verhuizing en de inrichting van de nieuwe ruimten. Uiteindelijk is ook de vacature voor een coördinator ingevuld (de beide coördinatoren uit Deventer gingen niet mee naar Lochem). Eind 2018 waren er 12 oud-medewerkers uit Deventer en 12 nieuwe medewerkers uit Lochem actief. In het voorjaar is er een kennismakingsbijeenkomst geweest, eind 2018 is met elke medewerker een gesprekje geweest over de bevindingen in de nieuwe setting. StOK is niets zonder betrokkenheid en inzet van de vrijwilligers. Daarom is het van groot belang om medewerkers te motiveren en een goede match te maken tussen hun wensen en kwaliteiten en de te verrichten werkzaamheden.

Eind 2018 zijn ook afspraken gemaakt met een jonge kandidaat, afgestudeerd met een Master Boekwetenschappen. Zij zal vanaf januari 10-12 uur per week voorlopig op vrijwillige basis een bijdrage leveren aan de concretisering van fase B van het projectplan. Ook heeft een student zich gemeld, die graag haar afstudeeropdracht voor haar masterstudie taalwetenschappen bij StOK wil doen.

Begin 2018 is ook een begin gemaakt met het zoeken van nieuwe bestuursleden. Versterking van het bestuur met mensen uit de lokale gemeenschap was noodzakelijk. Twee nieuwe bestuursleden zijn gevonden maar ook twee mensen, die bereid zijn het bestuur op specifieke deelterreinen te adviseren en te ondersteunen. Het bestuur is in 2018 tienmaal bijeengewoest en woonde daarnaast veelal ook het medewerkersoverleg bij.

5. Activiteiten

Openingsactiviteit

Op 22 september heeft StOK haar ruimte voor het publiek geopend. De opening viel samen met een Open Dag van het Stadshuus. Wethouder Van Zeijts onthulde een vitrinekast met oude kinderboeken uit Gelderland en heette StOK welkom in Lochem. Veel inwoners kwamen de StOK-ruimten bekijken en lieten zich informeren. Een van de vrijwilligers verzorgde een lezing over Ronald Dahl.

Inwerken

Vanaf 22 september is volgens een vast rooster een inwerkprogramma opgesteld voor al de medewerkers, waarbij oud-medewerkers de nieuwe mensen inwerken op het boekentraject. De inwerkperiode is voorafgegaan door een algemene introductiebijeenkomst over het boekentraject en de huisregels in *Het Stadshuus*.

Verkoop boeken

Op verzoek van *Leeuwarden culturele hoofdstad* hebben medewerkers een groot aantal verkoopboeken geselecteerd voor het project "Swalk-kasten".

Ook is op verzoek van een verzorgingshuis in Deventer een doos met boeken geselecteerd voor een "nostalgiekast" in het tehuis.

Viermaal heeft StOK een stand gehad op boekenmarkten. Natuurlijk bij de jaarlijkse grote boekenmarkt in Deventer, maar ook in het voorjaar in Lochem en bij de Goede Doelen markt in Lochem. Eenmaal bij een boekenmarkt in Borculo, vooral ook om regionaal wat meer naamsbekendheid te krijgen.

De verkoopboeken staan nu goed geordend in de huiskamer van *Het Stadshuus* maar momenteel komen er meer boeken bij (door schenkingen, die niet meer in de collectie passen) dan er verkocht worden. In 2019 zal hierop nader beleid worden gemaakt.

Voorleesactiviteiten

De voorleesactiviteiten in een Deventer verzorgingshuis zijn voortgezet.

In Lochem is een nieuwe "voorleesgroep" gestart die een eerste activiteit heeft uitgevoerd (voorlezen van sprookjes) in de herfstvakantie in de Zwiepse Molen en in de kerstvakantie in het Stadshuus. Ook is een begin gemaakt met het leggen van contacten met verzorgingshuizen in Lochem.

Op 24 december is deelgenomen aan de "verjaardag in de Kerk" met een voorleesactiviteit. Vooral bedoeld als verkennende activiteit binnen de lokale gemeenschap.

Boekrestauratie

Ook de restauratie van boeken die wel in de collectie thuis horen maar niet in goede staat verkeren, is weer opgepakt eind september. De boekbinder werkt om logistieke redenen vanuit de bibliotheek Deventer. In 2019 zal ook een nieuwe medewerker op deze taak worden ingewerkt.

StOKpaardje

Door de aandacht, die de verhuizing opeiste, is het *StOKpaardje* in 2018 wat minder vaak verschenen maar toch nog *** keer. Eind 2018 was er weer een voltallige redactie. De oplage is ***. Besloten is om vanaf oktober 2018 het *StOKpaardje* uitsluitend een inhoudelijke inhoud te laten hebben. Daarnaast verschijnt er dan een *Nieuwsbrief*, waarin ontwikkelingen binnen StOK gemeld worden.

Bezoekmogelijkheden StOK

Vanaf 25 september is StOK 3 dagen per week open voor bezoekers. De eerste weken zijn er vooral mensen langs gekomen die een schenking willen doen. Het blijkt dat StOK hierin

uitdrukkelijk een functie vervult. Geliefde kinderboeken van (groot)ouders of van je zelf wil je niet zo maar weg doen. Het aannemen van schenkingen moet zorgvuldig gebeuren; zorgvuldig in het duidelijk maken wat met de schenking gebeurt én zorgvuldig naar de schenker, die vaak ook een verhaal kwijt wil.

Bijstelling collectiebeleid

Een werkgroep heeft zich eind 2018 gebogen over het bestaande collectiebeleid en een voorstel ontwikkeld om dit bij te stellen. Bij het inwerken bleek dat er over een aantal onderwerpen onduidelijkheid bestond en dat de museale toekomst ook een nieuwe visie op het collectiebeleid geeft.

Uitleenfunctie

Het uitlenen van boeken uit de StOK-collectie is begin 2018 tijdelijk stopgezet. Door afspraken met de Bibliotheek Deventer en Rijnbrink is het mogelijk de uitleenfunctie in Lochem weer voort te zetten. Door technische problemen liet dat even op zich wachten, streven is om vanaf januari 2019 het uitlenen weer mogelijk te maken.

6. Jaarplan 2019

In 2019 hopen we de openingstijden voor StOK te verruimen, in de veronderstelling dat dan het aantal ingewerkte medewerkers zo groot is, dat dit mogelijk is.

Verder zal vooral de aandacht uitgaan naar de uitwerking van fase B van het projectplan, met de nieuw aan de te stellen medewerker en in overleg met haar begeleidingscommissie. Er zal verder specifiek aandacht zijn voor een nieuw uit te zetten lijn voor het verkopen/schenken van boeken, voor het uitbreiden van de vertelactiviteiten en het stroomlijnen van de uitleenmogelijkheden.

Ook een betere, systematische PR heeft prioriteit, zodat er regelmatig publiciteit is via de lokale en regionale bladen en de sociale media.

Eind 2018 staan al de volgende concrete activiteiten op stapel:

- a) organiseren van een nieuwjaarsbijeenkomst samen met *Het Stadshuus* met de gezinsvoorstelling "In de Soete Suikerbol" naar het boek van W.G. van der Hulst;
- b) een bijdrage leveren aan het boek "Verhaal van Gelderland" (een project van Erfgoed Gelderland waarvoor 16-1-2019 het convenant getekend wordt);
- c) een cursus *Geschiedenis van kinder-en jeugdliteratuur* van 4 bijeenkomsten en een excursie naar de Koninklijke Bibliotheek gegeven door Janneke van de Veer voor medewerkers StOK;
- d) samen met de *Muzehof* in Lochem en Zutphen een bijdrage leveren aan *Reizen in de Tijd*, een project van *Erfgoed Gelderland* over cultureel erfgoed voor basisscholen
- e) verzorgen van een lezing voor de *Ouderenbond Vorden* in maart;
- f) het bijhouden van kengetallen op een systematische, onderbouwde wijze.

Het versterken van het bestuur en het werven van medewerkers met specifieke belangstelling voor de museale ontwikkeling zal het hele jaar aandacht blijven vragen. Dit is niet los te zien van het verder uitbouwen van de lokale contacten.

Ook de fondswerving moet in 2019 nog de nodige aandacht krijgen. Als de uitwerking van fase B en C van het projectplan geconcretiseerd is kan er allicht nog een beroep gedaan worden op de gemeente Lochem, de lokale Rabo-bank, het *Lochems Steunfonds* en het *Hulpfonds De Berkel*. Daarnaast zal er aandacht moeten zijn voor het vergroten van de eigen reguliere inkomsten door de vriendenbijdrage, verkoop van boeken en kaarten en het houden van lezingen.

Bijlage a. Personele invulling

Comité van Aanbeveling

Jos Debeij, hoofd afdeling bibliotheekstelsel Koninklijke Bibliotheek

Wim Hazeu, biograaf/schrijver/filmer

Nannie Kuiper, kinderboekenschrijfster

Martine Letterie, historische-kinderboekenschrijfster

Jan Terlouw, kinderboekenschrijver

Janneke v.d. Veer, deskundige jeugdliteratuur

Bestuur 2018

Voorzitter

Pim van Hulst, Deventer

Secretaris

Alexander Dudok van Heel, Gorssel

Penningmeester

Diederik Gerth van Wijk, Deventer

Lid

Ger Tielen, Bilthoven

Lid (v.a. 11/7)

Margaret van Lent, Geesteren (Gelderland)

Lid (v.a. 5/11)

Pauline Kramer, Laren (Gelderland)

Bestuur 2019

Voorzitter

Pauline Kramer, Laren (Gelderland)

Secretaris

Diederik Gerth van Wijk, Deventer

Penningmeester

Ab van Beek, Lochem

Lid

Ger Tielen, Bilthoven

Lid

Margaret van Lent, Geesteren (Gelderland)

Bestuursadviseurs

Collectiebeheer/beleid

Paula Bömer, Joppe

Museale ontwikkeling

Heleen Homma, Utrecht

Vrijwilligers

Coördinator Vrijwilligers

Gerrie Halsema, Lochem

Op 31 december 2018 zijn er 25 vrijwilligers actief in bij StOK.

Kascontrolecommissie 2018

Marianne Alberts, Deventer

Jan Wim Vermeulen, Deventer

Bijlage b. Financiële verantwoording 2018

Toelichting

Toen de toezeggingen voor Lochem concreet werden begin 2018 is een aparte begroting gemaakt voor de verhuizing. Later, toen duidelijk was dat Lochem als vestigingsplaats ook goede kansen bood voor een doorontwikkeling is een totale projectbegroting gemaakt voor een ontwikkeltraject van 3 jaar (2018-2020). Op basis hiervan is de begroting bijgesteld. Het was ook financieel een bijzonder jaar. Enerzijds met heel veel eenmalige extra uitgaven (die stegen van €1.377,38 naar €12.342,06) en tegen de verwachting in ook meer reguliere inkomsten (die stegen namelijk van €1.421,56 naar €1.581,84 omdat de vrienden weer meer gaven en we ondanks de sluiting twee grote partijen boeken aan bevriende instellingen verkochten) maar anderzijds met veel eenmalige inkomsten in de vorm van subsidies (€10.562 uitgekeerd en nog €20.000 toegezegd) en giften voor de verhuizing (€865), waardoor het verlies uiteindelijk maar licht opliep, namelijk van €1.225,82 tot €1.321,46. Zoals elk jaar is het verlies net iets kleiner dan onze afschrijvingen (€1.270,00 resp. €1.396,17): als we die buiten beschouwing zouden laten kunnen we ons net bedruipen.

88% van de kosten van de verhuizing en het opzetten van een museum kunnen we ten laste van de subsidies brengen. Onze eigen bijdrage in de inrichting (€626,17) werd geactiveerd en wordt in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de Deventer inrichting is dit jaar voltooid.

De subsidies zijn vooral ook bestemd voor de verdere ontwikkeling van StOK naar een museum, een project dat nog enige jaren zal vergen, waartoe dan ook een nieuwe voorziening op de balans is verschenen ter grootte van €21.401,77.

Resultatenrekening en begroting

Baten	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Bijgesteld begroot	Werkelijk 2018	Begroot 2019
<i>Losse verkoop boeken</i>	654,85	50	50	565,30	500
<i>Boekenmarkten</i>	455,32	250	250	246,54	250
Subtotaal verkopen	1.110,17	300	300	811,84	750
Vrienden	275,00	200	200	770,00	750
Giften	14,95	0	0	865,00	
Subsidies	0,00	0	43.400	30.562,00	10.000
Rente	21,44	20	20	4,08	10
Onttrekking voorz.			11.135	9.339,68	25.960
Activering inrichting			880	626,17	240
Totaal	1.421,56	520	55.935	42.978,77	37.710

Lasten

<i>Bureaunkosten</i>	207,14	200	200	208,68	250
<i>Abonnementen</i>	45,00	65	65	254,90	350
<i>Reiskosten</i>	8,71	100	100	6,69	100
<i>Inrichting</i>	356,13	500	500	39,98	100
<i>Materialen</i>	262,90	100	100		100
<i>boekrestauratie</i>					
<i>Bestuurskosten</i>	13,50			14,40	50
<i>Kosten</i>	178,50	200	200	193,18	200
<i>betalingsverkeer</i>					
<i>Nagekomen rekeningen</i>	68,63				
Subtotaal	1.042,83	1.165	1.165	717,83	1.150
organisatiekosten					
Kosten vrijwilligers	259,60	800	800	986,96	1.000
<i>Inrichting magazijn</i>			500	657,56	
<i>Inrichting</i>			8.000	5.218,07	2.000
<i>Verhuizing</i>			3.500	3.057,24	
<i>Opleiding</i>					14.000
<i>Advieskosten</i>					12.500
<i>Reiskosten ivm verh.</i>			500	1.495,41	1.500
<i>Inrichting/Verhuizing/</i>			12.500	10.428,28	29.500
<i>Ontwikkeling museum</i>					
<i>Website/promotie</i>	40,35	250	250	193,25	300
<i>Representatie</i>	5,25	25	25	15,74	25
Subtotaal publiciteit	45,60	275	275	208,99	325
Afschrijving inrichting	1.270,00	3.500	1.446	1.396,17	173
Reservering museum			43.400	30.562,00	10.000
Totaal	2.647,38	5.740	59.586	44.300,23	42.148
Exploitatieresultaat	-1.225,82	-5.220	-3.651	-1.321,46	-4.438

Balans per 31 december

Activa	2017	2018	Passiva	2017	2018
Inrichting	1,270,00	500,00	Eigen vermogen	36.278,01	34.956,55
Boekencollectie	26.000,00	26.000,00	Voorziening medewerkers	4.051,87	3.872,42
Nog te ontvangen	45,29	20.055,18	Voorziening ontwikkeling		21.401,77
<i>Kas</i>	65,50	61,30	<i>Crediteuren</i>	308,13	308,14
<i>Betaalrekening</i>	612,08	1.315,87	<i>Te betalen</i>	16,05	16,10
<i>Spaarrekening</i>	12.661,19	12.682,63	Totaal nog te betalen	324,18	324,24
Liquide middelen	13.338,77	14.059,80	Vooruit ontvangen		60,00
Totaal	40.654,06	60.614,98		40.654,06	60.614,98